

Ταξινόμηση, Επισήμανση και Συσκευασία Χημικών Ουσιών και Μειγμάτων

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ CLP

Συνεργασία με το τελωνείο

Δρ Μαρία Παλαιομυλίτου
Λειτουργός Επιθεώρησης Εργασίας

Νομοθεσία

2004: Νέα προσέγγιση στη διαχείριση χημικών προϊόντων

Πληθώρα
Ευρωπαϊκών
Οδηγιών για
χημικά

Ευρωπαϊκοί
Κανονισμοί για
χημικές ουσίες

Στόχος του Κλάδου Χημικών Ουσιών

Η αποτελεσματική και κατάλληλη διαχείριση και έλεγχος των χημικών ουσιών που εισάγονται, παράγονται και εξάγονται ή χρησιμοποιούνται στην Κύπρο ώστε να διασφαλίζεται η προστασία των εργαζομένων και του καταναλωτικού κοινού

Η παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας επιτυγχάνεται μέσω ενός Συστήματος Επιθεωρήσεων

- ➔ Στοχευμένες εκστρατείες για χημικές ουσίες για τις οποίες ισχύουν περιορισμοί / απαγορεύσεις (REACH)
- ➔ Διερεύνηση παραπόνων για μη συμμορφούμενα προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά
- ➔ Έλεγχος για προϊόντα που διατίθενται στην Κυπριακή αγορά με ακατάλληλη σήμανση / συσκευασία / ΔΔΑ (REACH, CLP)
- ➔ Συμμετοχή στις εκστρατείες του FORUM για εναρμονισμένη παρακολούθηση της νομοθεσίας στην ΕΕ
- ➔ Έλεγχος προκαταχωρίσεων – καταχωρίσεων (REACH)
- ➔ Έλεγχος κοινοποιήσεων (CLP)

Ευρωπαϊκός Κανονισμός 1272/2008 για την Ταξινόμηση, Επισήμανση και Συσκευασία Χημικών Ουσιών και Μειγμάτων

Classification, Labelling and Packaging (CLP)

Παγκόσμια Εναρμονισμένο Σύστημα Ην. Εθνών
GHS - Globally Harmonised System

Κοινή βάση για την ταξινόμηση των
επικίνδυνων χημικών ουσιών και τη
μεταφορά της πληροφόρησης για τον
κίνδυνο

- ✓ κατά τη διάθεση στην αγορά
- ✓ τη χρήση
- ✓ κατά τη μεταφορά

Στόχος

Η εναρμονισμένη επισήμανση σε
διεθνές επίπεδο

ΣΤΟΧΟΣ CLP

- ✓ Ελεύθερη Διακίνηση Αγαθών
- ✓ Ασφάλεια και Οικονομικά Συμφέροντα Καταναλωτή
- ✓ Εξασφάλιση Ανταγωνιστικότητας της Βιομηχανίας
- ✓ Απαγόρευση Κυκλοφορίας και Διάθεσης Επικίνδυνων Χημικών Ουσιών και Μειγμάτων

www.mlsi.gov.cy/dli

Επικίνδυνα Χημικά Προϊόντα :

Αυτά που περιέχουν σε ποσοστό $> 0,1\%$ κ.β.
τουλάχιστον μια επικίνδυνη ουσία

ΠΡΟΣΟΧΗ

Χημικά προϊόντα που δεν έχουν επισήμανση
επικινδυνότητας

πιθανόν να **EINAI** επικίνδυνα

(απουσία «γνώριμης» σήμανσης)

ΣΗΜΑΝΣΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Όλα τα δοχεία που περιέχουν επικίνδυνες
χημικές ουσίες πρέπει να έχουν

Κατάλληλη σήμανση

Πληροφορίες για τον κίνδυνο

Οδηγίες ασφαλούς χρήσης

Σύμβολα κινδύνου

Εικονογράμματα

Επιβλαβές
ή
Ερεθιστικό

Επικίνδυνο
για το
περιβάλλον

Σύγκριση όρων ισχύουσας και νέας νομοθεσίας

67/548/ΕΟΚ	1272/2008 (CLP)
Παρασκευάσματα (preparations)	Μείγματα (mixtures)
Επικίνδυνο (dangerous)	Επικίνδυνο (hazardous)
Κατηγορία κινδύνου	Τάξη κινδύνου / κατηγορία κινδύνου
Ένδειξη κινδύνου	Προειδοποιητική λέξη (signal word)
Σύμβολο κινδύνου 	Εικονόγραμμα κινδύνου
Φράση κινδύνου (R phrase) R38: Ερεθιστικό για το δέρμα	Δήλωση επικινδυνότητας (H statement) H315: Προκαλεί ερεθισμό δέρματος
Φράση ασφαλούς χρήσης (S phrase) S2: Μακριά από παιδιά	Δήλωση προφύλαξης (P statement) P102: Μακριά από παιδιά

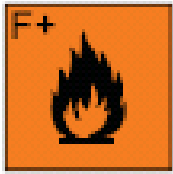
εκρηκτικό

οξειδωτικό

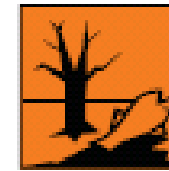
Φιάλη
αερίου

Εύφλεκτο
Πολύ εύφλεκτο

Διαβρωτικό

Επικίνδυνο για το
περιβάλλον

Τοξικό, πολύ τοξικό,
επιβλαβές

Ερεθιστικό
Επιβλαβές

Τοξικό, επιβλαβές

Κρίσιμες Ημερομηνίες CLP

Από την 1.12.2010

Ταξινόμηση, Επισήμανση και Συσκευασία
Καθαρών χημικών ουσιών

Από την 1.6.2015

Ταξινόμηση, Επισήμανση και Συσκευασία
Μειγμάτων

Προαιρετικά πριν από τις πιο πάνω ημερομηνίες

Μεταβατική περίοδος

Ουσίες

που κυκλοφορούν
στην αγορά πριν την
1-12-2010

Μείγματα

που κυκλοφορούν
στην αγορά πριν την
1-6-2015

Εκ νέου

Επισήμανση / Συσκευασία

1-12-2012

1-6-2017

Ποιες είναι οι απαιτήσεις για τις Ετικέτες ;

Χωρητικότητα της συσκευασίας	Διαστάσεις ετικέτας / σε χιλιοστόμετρα
Δεν υπερβαίνει τα 3 λίτρα	Εάν είναι δυνατόν, τουλάχιστον 52 x 74
Υπερβαίνει τα 3 λίτρα, αλλά δεν υπερβαίνει τα 500 λίτρα	Τουλάχιστον 74 x 105
Υπερβαίνει τα 50 λίτρα, αλλά δεν υπερβαίνει τα 500 λίτρα	Τουλάχιστον 105 x 148
Υπερβαίνει τα 500 λίτρα	Τουλάχιστον 148 x 210

Πληροφορίες ετικέτας

- Όνομα, διεύθυνση και τηλέφωνο του / των προμηθευτών στην ΕΕ
- Ποσότητα ουσίας / μείγματος
- Αναγνωριστικοί κωδικοί προϊόντος (ονομασία, CAS, EINECS κλπ)
- Εικονογράμματα κινδύνου
- Προειδοποιητική λέξη (Κίνδυνος, Προσοχή)
- Δηλώσεις επικινδυνότητας **H**
- Δηλώσεις προφυλάξεις **P**
- Συμπληρωματικές πληροφορίες

Άλλες γενικές πρόνοιες σχετικές με τη συσκευασία....

Συσκευασίες που περιέχουν επικίνδυνη χημική ουσία ή μείγμα που διατίθεται στο ευρύ κοινό δεν πρέπει

- να έχουν μορφή ή σχήμα που μπορούν να προσελκύσουν ή να διεγείρουν την ενεργό περιέργεια των παιδιών
- να παραπλανήσουν τους καταναλωτές
- να έχουν παρόμοια παρουσίαση ή σχεδιασμό που χρησιμοποιούνται για τρόφιμα ή ζωοτροφές ή φαρμακευτικά ή καλλυντικά προϊόντα

➔ **ώστε να μπορούσαν να παραπλανήσουν τον καταναλωτή**

**Απαγορεύεται η χρήση εκφράσεων:
«Μη τοξικό», «Ακίνδυνο» «Οικολογικό»**

ΕΤΙΚΕΤΑ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΕΣ Σεισθεώρησης

C

Διαβρωτικό

O

Οξειδωτικό

ΚΑΥΣΤΙΚΗ ΣΟΔΑ

(ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΙΓΜΑΤΟΣ)

Περιέχει Καυστικό Νάτριο, Νιτρικό νάτριο
ΠΟΣΟΤΗΤΑ

Όνομα, διεύθυνση και τηλέφωνο προμηθευτή στην ΕΕ

Οδηγίες προφύλαξης κατά τη χρήση

R35: Προκαλεί σοβαρά εγκαύματα

R14/15 : Αντιδρά βίαια με το νερό / Σε επαφή με το νερό εκλύει εξαιρετικά εύφλεκτα αέρια

R8: Η επαφή με καύσιμο υλικό μπορεί να προκαλέσει πυρκαγιά

R22 : Επιβλαβές σε περίπτωση κατάποσης

S24 / 25 : Αποφεύγετε την επαφή με το δέρμα και τα μάτια

S26 : Σε περίπτωση επαφής με τα μάτια, τα πλένετε αμέσως με άφθονο νερό και ζητήστε ιατρική συμβουλή

S28: Σε περίπτωση επαφής με το δέρμα πλυθείτε αμέσως με άφθονο νερό

S36 /37/39 : Να φοράτε κατάλληλη προστατευτική ενδυμασία /κατάλληλα γάντια / συσκευή προστασίας ματιών/προσώπου

S45: Σε περίπτωση ατυχήματος ή αν αισθανθείτε αδιαθεσία ζητήστε αμέσως ιατρική συμβουλή (δείξτε την ετικέτα εάν είναι δυνατό)

S46: Σε περίπτωση κατάποσης ζητήστε αμέσως ιατρική συμβουλή και δείξτε αυτό το δοχείο ή την ετικέτα

S50: Να μην αναμειχθεί με άλλα προϊόντα καθαρισμού

Σημ.: Η αναγραφή των κωδικών αριθμών των φράσεων κινδύνου [R] και ασφαλούς χρήσης [S] δεν είναι υποχρεωτική.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ (παρ. VII του CLP)
Ταξινομήσεις προηγούμενης νομοθεσίας → Ταξινομήσεις CLP

Φράσεις ειδικών κινδύνων R	Δηλώσεις Επικινδυνότητας H
R35 :Προκαλεί σοβαρά εγκαύματα	H314 : Προκαλεί σοβαρά δερματικά εγκαύματα και οφθαλμικές βλάβες
R43 : Μπορεί να προκαλέσει ευαισθητοποίηση σε επαφή με το δέρμα	H317 : Μπορεί να προκαλέσει αλλεργική δερματική αντίδραση
R14/15 : Αντιδρά βίαια με το νερό / Σε επαφή με το νερό εκλύει εξαιρετικά εύφλεκτα αέρια	EUH014 :Αντιδρά βίαια με το νερό / ...
R8 : Η επαφή με καύσιμο υλικό μπορεί να προκαλέσει πυρκαγιά	H271 : Μπορεί να προκαλέσει πυρκαγιά ή έκρηξη· ισχυρό οξειδωτικό.
R22 : Επιβλαβές σε περίπτωση κατάποσης	H302 : Επιβλαβές σε περίπτωση κατάποσης.

ΕΤΙΚΕΤΑ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ CLP

ΚΑΥΣΤΙΚΗ ΣΟΔΑ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΙΓΜΑΤΟΣ

Κυριότερα επικίνδυνα συστατικά μείγματος *

ΠΟΣΟΤΗΤΑ

Όνομα, διεύθυνση και τηλέφωνο προμηθευτή στην ΕΕ

ΚΙΝΔΥΝΟΣ

H314: Προκαλεί σοβαρά δερματικά εγκαύματα και οφθαλμικές βλάβες

EUH014 : Αντιδρά βίαια με το νερό / ...

H271: Μπορεί να προκαλέσει πυρκαγιά ή έκρηξη· ισχυρό οξειδωτικό.

H302: Επιβλαβές σε περίπτωση κατάποσης.

P262 : Να μην έρθει σε επαφή με τα μάτια, με το δέρμα ή με τα ρούχα.

P305+P351+P338: ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΠΑΦΗΣ ΜΕ ΤΑ ΜΑΤΙΑ Ξεπλύντε προσεκτικά με νερό για αρκετά λεπτά.

Εάν υπάρχουν φακοί επαφής, αφαιρέστε τους, εφόσον είναι εύκολο. Συνεχίστε να ξεπλένετε.

P302+ P352 : ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΠΑΦΗΣ ΜΕ ΤΟ ΔΕΡΜΑ: Πλύντε με άφθονο σαπούνι και νερό.

P281: Χρησιμοποιείτε μέσα ατομικής προστασίας όπως απαιτείται.

P308+P313: ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ έκθεσης ή πιθανής έκθεσης: Συμβουλευθείτε/Επισκεφθείτε γιατρό.

P101: Εάν ζητήσετε ιατρική συμβουλή, να έχετε μαζί σας τον περιέκτη του προϊόντος.

P221: Λάβετε κάθε προφύλαξη ώστε να μην αναμειχθεί με άλλα προϊόντα καθαρισμού

Σημ.: Η αναγραφή των κωδικών αριθμών των δηλώσεων επικινδυνότητας [H] και δηλώσεων προφύλαξης [P] δεν είναι υποχρεωτική.

Παρασκευαστές ή / και Εισαγωγείς που επηρεάζονται από το CLP

Κατηγορίες
Παραγωγών /
εισαγωγέων
Χημικών ουσιών κ
μειγμάτων
στην
Κύπρο που
επηρεάζονται

- Απορρυπαντικών
- Καθαριστικών
- Δομικών Υλικών
- Βαφών και Βερνικιών
- Καλλυντικών και
φαρμάκων (επικίνδυνα συστατικά)
- Φυτοπροστατευτικών
- Λιπασμάτων
- Βιοκτόνων – Χλωρίνης
- Καυσίμων
- Παραφινελαίων

Παρασκευάσματα (Μείγματα) που εμπίπτουν στις πρόνοιες του CLP

- Καθαριστικά οικιακής και βιομηχανικής χρήσης
- Επικίνδυνα Συστατικά Καλλυντικών και φαρμακευτικών προϊόντων
- Λιπάσματα
- Εντομοκτόνα
- Φυτοφάρμακα
- Βιοκτόνα
- Καύσιμα (π.χ. βενζίνη)
- Παραφινέλαια
- Κόλλες (superglue)
- Μελάνια εκτυπωτών (toner cartridges) και μελάνια για άλλες χρήσεις
- Μπογιές
- Βερνίκια

Ο Κανονισμός CLP δεν εφαρμόζεται :

- στις ραδιενεργές ουσίες και μείγματα
- στις ουσίες και στα μείγματα που βρίσκονται υπό τελωνειακή επιτήρηση, με σκοπό την επανεξαγωγή, ή σε διαμετακόμιση
- στα μη απομονωμένα ενδιάμεσα προϊόντα
- στις ουσίες και στα μείγματα που προορίζονται για χρήση στην επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη

Ο Κανονισμός δεν εφαρμόζεται στις ουσίες και στα μείγματα που βρίσκονται στην τελική τους μορφή και προορίζονται για τον τελικό καταναλωτή:

- φαρμακευτικά προϊόντα,
- κτηνιατρικά φαρμακευτικά προϊόντα,
- καλλυντικά,
- ιατροτεχνολογικά προϊόντα,
- τρόφιμα ή ζωοτροφές

CLP: Ευρετήριο Ταξινόμησης και Επισήμανσης

Βάση δεδομένων για τις χημικές ουσίες (2011)

- ✓ πληροφορίες από τους φακέλους καταχώρισης των χημικών ουσιών που έχουν υποβληθεί σύμφωνα με το REACH (αναγνωριστικούς κωδικούς ουσιών CAS, EINECS, ISO)
- ✓ πληροφορίες σχετικά με τα στοιχεία εναρμονισμένης ταξινόμησης και επισήμανσης για 8000 χημικές ουσίες που περιλαμβάνονται στον CLP.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ ή ΕΙΣΑΓΩΓΕΑΣ

που διαθέτει χημική ουσία στην αγορά της ΕΕ

Από την 1-12-2010

Υπόκειται σε
καταχώριση REACH
(≥ 1 τόνο/έτος)

Ταξινομείται ως
επικίνδυνη
σύμφωνα με τον
CLP

Περιέχεται σε μείγμα
($> \%$) => Ταξινόμηση
μείγματος ως επικίνδυνου
και εφόσον το μείγμα
διατίθεται στην αγορά

Ανεξαρτήτως ποσότητας

**ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗΣ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ
ΣΤΟΝ ΕCHA**

εντός ενός μηνός από την πρώτη διάθεση της στην αγορά

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ / ΕΙΣΑΓΩΓΕΩΝ

Ουσίες που ήδη κυκλοφορούσαν στην αγορά μέχρι και πριν από την 1η Δεκεμβρίου 2010 έπρεπε να κοινοποιηθούν μέχρι **τις 3 Ιανουαρίου 2011**

Κανονισμός CLP

Συνεργασία ΤΕΕ – Τμήμα Τελωνείων

Έλεγχος παρουσίας επισήμανσης στις συσκευασίες των επικίνδυνων χημικών προϊόντων

Επισήμανση στην Ελληνική γλώσσα

Έλεγχος κατάλληλης συσκευασίας επικίνδυνων χημικών προϊόντων

Έλεγχος εισαγόμενων χημικών προϊόντων Συνεργασία ΤΕΕ – Τμήματος Τελωνείων

- ➔ **Έλεγχος εισαγόμενων επικίνδυνων χημικών προϊόντων**
Διαθέτουν οι εισαγωγείς πιστοποιητικό κοινοποίησης (notification certificate)
Στο πιστοποιητικό φαίνονται οι ίδιοι χαρακτηριστικοί αριθμοί των ουσιών;
- ➔ **Αποστολή στοιχείων από το Τελωνείο για τις εισαγωγές από τρίτες χώρες ανά εισαγωγή**
Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας θα προχωρεί σε Έλεγχο κατά πόσο οι εταιρείες προχώρησαν στην κοινοποίηση
- ➔ **Λήψη μέτρων για τερματισμό των εισαγωγών των εν λόγω προϊόντων ή για συμμόρφωση των εισαγωγέων**

Ευχαριστώ !

Συσκευασία που πρέπει να φέρει πώματα ασφαλείας για παιδιά

Συσκευασίες ανεξαρτήτως χωρητικότητας που περιέχουν μία ουσία ή ένα μείγμα τα οποία διατίθενται στο ευρύ κοινό και ταξινομούνται ως

οξείας τοξικότητας κατ. 1 έως 3,
ως ειδικής τοξικότητας σε όργανα-στόχους (STOT) -εφάπαξ έκθεση κατηγορίας 1, STOT - επανειλημμένη έκθεση κατηγορίας 1, ή
ως διαβρωτικά για το δέρμα κατ. 1,

πρέπει να είναι εφοδιασμένες με πώματα ασφαλείας για τα παιδιά

Ανάγλυφες προειδοποιητικές ενδείξεις

Όταν οι ουσίες ή τα μείγματα διατίθενται στο ευρύ κοινό και ταξινομούνται ως :

- οξείας τοξικότητας,
- διαβρωτικά για το δέρμα,
- μεταλλαξιγόνα των γεννητικών κυττάρων κατ.2,
- καρκινογόνα κατ. 2,
- Τοξικά στην αναπαραγωγή κατ.2,
- ευαισθητοποιητικά του αναπνευστικού συστήματος,
- STOT, κατ. 1 και 2

Ουσίες ή μείγματα που παρουσιάζουν κίνδυνο από αναρρόφηση

Εύφλεκτα αέρια, υγρά και στερεά κατ. 1 και 2

Η συσκευασία ανεξαρτήτως χωρητικότητας πρέπει να είναι εφοδιασμένη με ανάγλυφη προειδοποίηση κινδύνου.

Εξαιρέσεις από τις συνήθεις απαιτήσεις επισήμανσης

Ουσίες και μείγματα που περιέχονται σε συσκευασίες που είναι μικρές (< 125ml) ή δύσκολο να επισημανθούν, ο κανονισμός CLP προβλέπει εξαιρέσεις από τις συνήθεις απαιτήσεις επισήμανσης.

Οι εξαιρέσεις αυτές παρέχουν στον προμηθευτή τη δυνατότητα να παραλείψει τις δηλώσεις επικινδυνότητας ή/και προφύλαξης ή τα εικονογράμματα σε περίπτωση που η ουσία ή το μείγμα ταξινομείται για ειδικούς κινδύνους (τμήμα 1.5 παρ. I CLP).

Ειδικοί κανόνες για την επισήμανση της εξωτερικής συσκευασίας, της εσωτερικής συσκευασίας και της ενιαίας συσκευασίας

Όταν μια συσκευασία απαρτίζεται από εξωτερική και εσωτερική συσκευασία, μαζί με τυχόν ενδιάμεση συσκευασία, και η **εξωτερική** συσκευασία πληροί τις απαιτήσεις επισήμανσης σύμφωνα με τους κανόνες για τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, **η εσωτερική και η τυχόν ενδιάμεση συσκευασία επισημαίνονται σύμφωνα με το CLP.**

Η **εξωτερική** συσκευασία μπορεί επίσης να επισημαίνεται σύμφωνα με τον CLP.